

ANH CÓ PHẢI LÀ CON TRAI ĐẠI TƯỚNG LÊ ĐỨC ANH?

Tiến sĩ Lê Mạnh Hà. Ảnh: ĐÀO NGỌC THẠCH

■ LÊ THỊ THÁI HÒA

Tiến sĩ Lê Mạnh Hà trở thành người nổi tiếng khi gần đây công chúng biết đến ông là một trong những người lên tiếng cảnh báo sớm nhất sự thất bại của đề án 112. Nhưng không chỉ có vậy...

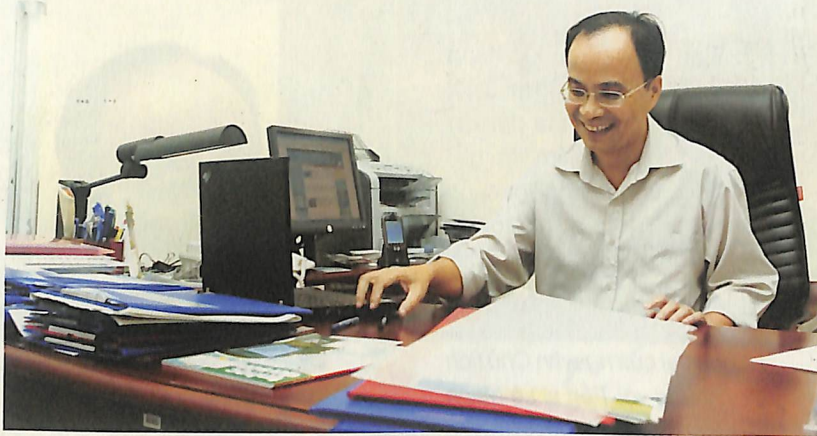
Tiến sĩ Lê Mạnh Hà hẹn gặp tôi lúc 16 giờ chiều tại Sở Bưu chính - Viễn thông, sơm Việt Tiên, nước trà, phòng làm việc thì xuềnh xoàng quá, lại nằm chung một tòa nhà với hai sở khác nên vừa đến cầu thang đã thấy đến hai phòng cùng có cái biển xanh: Giám đốc! Hai ông giám đốc hai Sở quan trọng của một TP mà mở cửa ra là nhìn thấy nhau. Điều này thú thực tôi chưa thấy bao giờ.

LUẬT PHÁP PHẢI THEO THỰC TẾ

□ Anh từng nói là làm CNTT thì phải chấp nhận thất bại, trời ơi cái câu đó làm tôi vô cùng ngạc nhiên, nếu cứ sẵn sàng thất bại thì không biết hậu quả sẽ như thế nào? Và ai, cái gì sẽ là chuột bạch cho những thất bại đó? Như với cầu Cầu Thơ thì sao? Với dự án 112 thì sao? Tại sao lại phải thất bại?

- Cầu Cầu Thơ không phải là thất bại. 112 thì đúng là thất bại dù là khi làm dự án này thì chẳng ai muốn nó thất bại hết. Đó là thực tế, từ trước khi thất bại, mọi người đang vô cùng hồ hởi và cả nước đang tiến lên thì tôi đã thấy nó sẽ thất bại rồi. Rất khó biết được cái đúng nếu mình không thấy cái sai. Cái đúng thì luôn là đúng rồi, nhưng cái nào cũng đúng hết thì khó mà có kinh nghiệm lắm. Tôi nói lại nhé, đưa con người lên mặt trăng, nhân loại cũng đã chịu tổn thất rất nhiều. Nghĩa là nhiều khi biết là có tổn thất nhưng không thể không làm, không thể không mạo hiểm.

□ Một dự án, một cuộc đầu tư thì đâu phải là "thí nghiệm", thưa anh?

- Giống như chiến tranh vậy, phe chiến thắng có thể thua rất nhiều trận đánh lẻ nhưng thắng cả cuộc chiến. Chiến tranh VN cũng vậy, chiến dịch Mậu Thân nổi tiếng, về mặt quân sự là mình bị tổn thất, đúng không? Nhưng về mặt chính trị là mình thắng và cuối cùng mình đã thắng trong cả cuộc chiến. So sánh thì khập khiễng, không phải là mình sẽ làm để nó thất bại, nhưng CNTT dù đa phần tôi làm đã thành công nhưng vẫn phải nói nếu có thất bại thì phải chấp nhận, chấp nhận cả sự chỉ trích và phê phán. Tất nhiên ai cũng hiểu một ông tướng đi đánh trận mà thắng nhưng lính chết nhiều thì đâu phải là tướng tài.

□ Hiện ở nước mình dường như vẫn tồn tại một quan niệm "quản lý được đến đâu cho phát triển tới đó". Với tư cách là Giám đốc một Sở quản lý chuyên ngành, anh nghĩ gì về vấn đề này?

- Với tôi, tôi vẫn muốn người ta phát triển đến đâu thì mình đi theo quản lý đến đó. Nhưng vấn đề là tuân thủ luật pháp. Khi quản lý Nhà nước theo đúng luật pháp thì sẽ cân bằng được sự phát triển. Doanh nghiệp này không có quyền ưu thế hơn doanh nghiệp kia, doanh nghiệp Nhà nước cũng không thể có quyền ưu thế hơn doanh nghiệp tư nhân. Phân định bằng luật chứ không thể bằng cảm tính được. Luật pháp phải theo thực tế chứ không thể thấy nó phát triển quá mà ách nó lại, sau đó tính tiếp thì không phải! Hiện tại cho đến bây giờ luật pháp vẫn chưa bổ sung kịp sự phát triển. Phải chăng đó là nguyên nhân cho thấy mình đang không theo kịp với thế giới?

□ Người ta nói là ông Lê Mạnh Hà khi nhận chức chỉ đơn giản là làm đúng luật cũng đã khiến cho bao nhiêu người phải choáng váng. Thế trước anh thì sao, vì Sở BCVT của anh mới chỉ thành lập năm 2004 thôi?

- Trước đó là bưu điện, nhưng hoạt động của bưu điện đơn thuần là một doanh nghiệp dù ông bưu điện cũng có gánh một phần trách nhiệm nào đó về quản lý. Lâu nay có trống trong việc

quản lý nhà nước với bưu chính viễn thông như đã có lần tôi nói bên doanh nghiệp bưu chính viễn thông chẳng anh nào bé cả, họ coi Bộ trưởng có khi còn nhỏ! Động đến họ là những người ở cấp rất cao đã biết ngay...

□ Tỷ lệ người dùng internet ở VN rất cao, các dạng tội phạm hay ảnh hưởng tiêu cực từ internet có ở các nước rất phát triển hiện tại cũng đang có ở VN. Đã có quá nhiều cách "vẽ" ra để quản lý môi trường internet cho lành mạnh, từ việc lập firewall cho đến việc hợp tác với các nhà cung cấp dịch vụ internet, nhưng hình như chúng ta vẫn rất bị động?

- Thực ra nhìn internet theo hướng tiêu cực thì đúng như bạn nói, thật bối rối. Nhưng nhìn theo hướng chung, nhìn hướng tích cực đi, thì thấy yếu

tổ tích cực nhiều hơn khi chiếm đến 98%. Mặt nào cũng vậy nhưng tôi không nghĩ mình phải tập trung vào mặt xấu để quản lý, tôi nghĩ mình tập trung cho phát triển, cái tốt nó sẽ lớn lên. Vẫn phải là quản lý đi theo sự phát triển thôi. Và thật tốt nếu có thể quản lý để hạn chế mặt tiêu cực nhưng cũng đồng thời phải chú ý đến sự tự do của người sử dụng. Tránh xâm phạm vào quyền sử dụng của họ, nếu gây ra tác động xấu thì mình phải cân nhắc. Vì nếu quy định hạn chế một vài người tiêu cực mà làm ảnh hưởng đến đại đa số người sử dụng thì mình cũng cần phải xem xét lại.

MÌNH KHÔNG DẠY NÔNG DÂN ĐI CÀY ĐƯỢC ĐÂU

□ Việc anh yêu cầu Vinagame ngừng cung cấp dịch vụ khi chưa có giấy phép đã là sự kiện xôn xao, khi đó Thứ trưởng Lê Nam Thắng cũng có ý kiến ngược lại với anh?

- Thâm chí là cả Bộ trưởng. Trước khi bọn tôi ra Hà Nội báo cáo thì Thứ trưởng trả lời Báo *Thanh Niên*, Bộ trưởng trả lời Báo *Sài Gòn Giải phóng* mà đều nói là không cần cấp giấy phép về viễn thông cho doanh nghiệp này. Tôi đang đi công tác trên Đà Lạt, đọc báo, tôi cũng choáng, tuần sau ra báo cáo mà Bộ thì đã trả lời phỏng vấn báo chí thế rồi. Rất hay là Bộ đã tiếp thu và không hề tự ái trên góc độ chuyên môn thôi, đơn giản là thông tin của chúng tôi đầy đủ hơn, nên khi chưa báo cáo thì Bộ chưa biết... Thực ra cùng với Pháp lệnh bưu chính viễn thông và các nghị định hướng dẫn đi theo bọn tôi đã phân tích nội dung rồi áp vào để cho thấy cần có giấy phép, chứ không phải doanh nghiệp hoạt động sai. Nghĩa là mọi người chưa hiểu nó bị chi phối bởi điều luật nào. Trò chơi trên mạng mới bắt đầu phổ biến ở VN, không thể ngay lập tức để hiểu ra trò chơi ấy được base trên internet và phải thuộc sự quản lý theo quy định pháp luật.

□ Với FPT Telecom thì sao? Trước đó họ thân thiện triển khai lắp đặt dịch vụ ADSL cũng như một số dịch vụ khác mà không bị ai thổi còi. Cho

Anh có bao nhiêu địa chỉ email?

- Bí mật chứ, một số, nghĩa là hơn một.

Anh đọc sách gì?

- Sách gì cũng đọc, nếu có thời gian.

Anh có nghiêng mình trước ai không?

- Bạn đừng tưởng phải có gì quá lớn mới là bài học cho mình. Đơn giản như một bà bán hàng với sự tận tảo của họ cũng dạy cho mình nhiều lắm.

Nhưng có cuốn sách nào ảnh hưởng đến anh chứ?

- Không!

Anh đi làm bằng gì?

- Xe máy.

Anh không đi xe hơi?

- Đương nhiên!

Quản lý ở VN còn thiếu và yếu ở điểm gì?

- Thiếu sự chuyên nghiệp. Thợ không lành nghề thì khó có chi tiết tinh xảo lắm.

Anh thấy lĩnh vực nào trong quản lý của nước mình đang làm tốt nhất?

- Chưa tìm thấy!

* Anh có phải là con trai của Đại tướng Lê Đức Anh không?

= Nếu mà chối cũng không được (cười).

* Anh thừa hưởng điều gì ở ba anh vậy?

- Tôi nghĩ là nhiều, nhưng nổi trội nhất là sự quyết đoán.

đến khi anh, lại cũng là anh, anh chặn điều đó lại có gặp khó khăn gì không?

- Thì người ta nói là không vấn đề gì. Tôi nói, nếu không có gì thì cho tôi một cái công văn. Sau đó FPT Telecom chỉ được tiếp tục làm khi họ đã xin giấy phép. Trong ngành này rất nhiều quy định nhưng khó mà kiểm soát được hết, việc của tôi đơn giản chỉ là rà soát và áp theo quy định của Nhà nước. Nếu tôi không làm thì tôi sai, tôi sai tôi cũng sẽ bị xử lý theo quy định của Nhà nước... Thực ra doanh nghiệp họ cần ở Nhà nước là giữ nghiêm pháp luật cũng như công bằng với pháp luật chứ đừng can thiệp vào việc kinh doanh của họ. Mình không dạy nông dân đi cày được đâu. Chỉ có thể tạo cơ hội và môi trường lành mạnh bình đẳng thôi.

Tôi hơi ngại ngần nhưng vẫn quyết định hỏi Tiến sĩ Lê Mạnh Hà, rằng người ta nói như thế này, về dự án 112 và ông, đây là những tin tôi đọc được ở ngoài, không phải là chính thức nhé, rằng Sở của ông mới được thành lập năm 2004, khi đó 112 như cái bánh được chia phần hết rồi nên ông Hà... Ông Hà ngắt lời tôi "ông Hà không có gì để chèn nữa chứ gì?" và cười phá lên.

□ Vàng, đó là sự thật tôi đọc được và thứ hai nữa là vì anh nhìn vào, đương nhiên dễ dàng hơn những người trong cuộc...?

- Nếu như gọi là khi đó tôi mới biết 112 thì không hẳn đâu bạn. Tôi biết từ khi tôi còn là Phó giám đốc Sở Kế hoạch Đầu tư, khi đó tôi đã quan tâm đến việc áp dụng CNTT trong quản lý hành chính đăng ký kinh doanh qua mạng thì đến bây giờ hơn 50% người ta đã đăng ký qua mạng. Lúc đó 112 đã hình thành rồi, tôi đọc văn bản và cười vì thấy nó không khả thi!

□ Với trình độ của anh và trách nhiệm của một công dân, thấy sự không khả thi của một dự án lớn như vậy, vậy tại sao anh không có

phản hồi đối với Chính phủ hay những người có trách nhiệm dù có thể ở đây chỉ là trách nhiệm của một công dân?

- Ngay sau đó tôi đã về quận Bình Thạnh, làm phó chủ tịch và đưa CNTT ở đây lên nhất TP thậm chí cả nước và cũng không để ý đến 112 nữa. Bởi vì các ông làm gì kệ các ông, tôi ở tầm quận, tôi đã làm thành công mô hình CNTT ở quận đem lại lợi ích cho nhiều người dân, chuyên viên và lãnh đạo. Lâu lâu mới biết đến 112, cũng thấy thành lập ban điều hành, thậm chí ở cấp quận cũng có, tôi phản đối nhưng tôi cũng không phải là Chủ tịch quận. Mà mình đâu có được lên TP, quan dưới huyện mà lên TP nhìn thấy mấy ông lính canh cũng sợ phát khiếp lên ấy chứ.

ĐÃ CÓ LÚC HÀNG TRĂM NGƯỜI ĐẾN ĐÒI DỠ NHÀ TÔI!

Khi Tiến sĩ Lê Mạnh Hà về làm Giám đốc Sở Bưu chính - Viễn thông TP.HCM, mọi người có khuyên ông nên tránh 112 ra. Tránh ở đây là tránh theo cách Sở làm riêng còn cái gì 112 làm thì cứ để 112 làm thôi vì khi đó 112 mạnh lắm. Khi đó mới thành lập Sở nên ông Hà cũng quá bận rộn vì Sở BCVT đâu chỉ quản lý riêng về CNTT đâu. Nhưng khi rà soát lại hết các dự án về CNTT thì tiến sĩ Lê Mạnh Hà thấy 112 là không ổn nhất. Công bằng mà nói, một dự án ứng dụng CNTT quy mô như 112 rất đáng để triển khai. Vấn đề là sự bất cập về nội dung của dự án này cũng như cách tổ chức quản lý của nó. Khi làm quản lý ở quận Bình Thạnh, ông Hà đã có quá nhiều bài học.

□ Đến bây giờ nhiều người vẫn nhắc lại cái thời anh làm "quan" ở quận Bình Thạnh, rằng ngoài chuyện CNTT, chuyện giải tỏa đất cát cũng khiến cho anh nhận được không hiếm những lời đe dọa?

- Hồi ấy tôi cũng làm được nhiều việc, đặc biệt là việc giải tỏa mặt

bằng. Bạn có biết có lúc hàng trăm người đến đòi dỡ nhà tôi không? Vì mình giải tỏa đất xây trường mà họ lấn chiếm. Tôi giải tỏa dứt dôi luôn nhưng tôi cũng phải nói với Bộ là tôi có giải tỏa rất nhiều thì vẫn không khó bằng giải tỏa 112 đâu!

Là con trai của nguyên Chủ tịch nước, nhưng với Tiến sĩ Lê Mạnh Hà dường như khó khăn nhiều hơn. Tất nhiên không thể phủ nhận là có những thuận lợi riêng, nhưng nhiều khi những nỗ lực của ông mà thành công thì người ta lại hay cho rằng không phải thực lực của chính mình. Tiến sĩ Lê Mạnh Hà biết mình kế thừa những truyền thống tốt đẹp của gia đình, còn về phần danh tiếng thì ông không muốn. Thực ra từ bé đến lớn ông Hà không sống gần với ba mình nhiều, khi bé thì bé quá khi lớn thì đi học, nên sự gần gũi là rất ít.

□ Anh đã rất mạnh tay trong việc bảo đảm sự nghiêm minh của luật pháp trong lĩnh vực mà mình quản lý nhưng anh có nghĩ là nhiều khi sức mạnh mà anh có cũng có người nghĩ đó là vì anh là con của Đại tướng Lê Đức Anh không? Anh có muốn làm giàu không?

- Tôi nghĩ là có một số người họ nghĩ như thế nhưng mà cũng đã phần thì họ không nghĩ vậy và nếu người ta thấy mình làm sai thì có lẽ mình là ai cũng bị người ta "đánh" thôi bạn ạ. Mình ở vị trí này cũng phải để ý giữ gìn và thực lòng nhiều khi việc tôi là con ai đó chỉ đem lại cho tôi những bất lợi. Người ta xúc phạm mình nhiều chứ, và không ngần ngại xúc phạm. Họ nói quen đến mức không biết đó là sự xúc phạm khi nói "ôi giờ, đó chẳng qua vì là con ông này ông kia...". Tôi cũng thích làm giàu, nhưng thực ra tôi cảm giác mình có cái nhay trong quản lý, trong công việc, trong cách xử lý theo luật pháp. Nên tôi nghĩ khi làm công việc quản lý này tôi thấy hợp hơn. ◀

Tiến sĩ Lê Mạnh Hà sinh năm 1957, là kỹ sư thông tin quân sự từ năm 1981, là cán bộ nghiên cứu tại Viện Kỹ thuật quân sự; 1986-1990: Nghiên cứu sinh và bảo vệ luận án tiến sĩ viễn thông tại Học viện thông tin quân sự Liên Xô; 1997-1998: chuyên viên Vụ Quản lý đầu tư nước ngoài - Bộ Kế hoạch và Đầu tư; 1998-2000: Học Thạc sĩ về quản lý nhà nước chuyên sâu về kinh tế vĩ mô tại Đại học Harvard, Mỹ; 2001-2003: Phó giám đốc Sở Kế hoạch và Đầu tư TP.HCM; 2003-2004: Phó chủ tịch UBND quận Bình Thạnh; Từ tháng 11.2004: Giám đốc Sở Bưu chính - Viễn thông TP.HCM.